

Overordnet følgegruppe - konklusion

Sommer 2017

Indhold

Indhold.....	1
1. Indledning og baggrund	1
2. Følgegruppens overordnede konklusioner	2
Metodens styrker	2
Hvordan taler det sig ind i lovende praksis?.....	4
3. Hvad ved vi fra projektet?.....	4
De 7 hovedudfordringer	4
Positiv praksis.....	5
4. Baggrund	6

1. Indledning og baggrund

Den overordnede følgegruppe består af repræsentanter fra De Anbragtes Vilkår, Tabuka, Baglandet, Børns Vilkår, FBU, FADD, LOS, Socialpædagogerne, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Lærerforening, Skolelederforeningen, KL, Region Midtjylland, Børne- Kulturchefforeningen, SFI, VIA og UCSJ.

Gruppen har fulgt Styrket Indsats siden august 2015, og de har løbende diskuteret, hvordan vi kan bruge indsigterne fra projektet og metoden i et systemperspektiv, og hvordan disse kan spredes til andre.

Den overordnede følgegruppe for projekt Styrket Indsats var samlet til det fjerde og sidste møde d. 1. juni 2017. På mødet diskuterede følgegruppen projektets resultater, og i hvor høj grad og hvordan projektet har adresseret de 7 hovedudfordringer, som følgegruppen identificerede på følgegruppens andet møde i maj 2016, samt hvordan projektet lever op til Socialstyrelsens kriterier for Lovende Praksis.

I det følgende præsenteres gruppens konklusioner fra den overordnede følgegruppens arbejde.

God fornøjelse!

2. Følgegruppens overordnede konklusioner

På baggrund af diskussionerne på følgegruppens 4 møder lyder konklusionen overordnet set, at Styrket Indsats er interessant og har potentiale i forhold til at blive udbredt. Projektet adresserer de 7 hovedudfordringer, som følgegruppen opstillede i starten af processen, processen lever op til en overvægt af Socialstyrelsens kriterier for lovende praksis, og så er der nogle særlige styrker i selve processen og metoden bag, som følgegruppen ser som meget lovende i forhold til at øge medarbejdernes nysgerrighed på de unges stemmer og fremme en vigtig praksisrefleksion blandt ledere og medarbejdere.

Fra projektet kan vi også allerede nu se, at det virker. Vi ved at deltagerne siger, at processen har givet dem et nyt perspektiv på børn, forældre, hinanden og sig selv – de flytter altså praksis.

Metodens styrker

Følgegruppen peger på, at de konkrete indsigter i forhold til positiv praksis og de afledte igangsatte initiativer i sig selv ikke er overraskende, men at det er den måde, som indsigterne og initiativerne er fremkommet på, der er interessant. Det er altså særligt selve metoden bag, som følgegruppen ser en styrke og et perspektiv i at udbrede til andre.

Følgegruppen peger på følgende styrker ved metoden:

- Den tager udgangspunkt i eksisterende praksis – metoden tager praksis alvorligt og tillader alle at være med; ”vi starter der, hvor vi er”. Det betyder også vi bygger videre på det, der allerede findes. På den måde forstyrrer projektet ikke den overordnede ”vej man er på” som tilbud, men arbejder med at blive skarpere på, hvordan man kommer derhen.
- Der tages udgangspunkt i de eksisterende ressourcer, både barnets ressourcer og organisationens og medarbejdernes ressourcer, og det giver energi fremfor kun at fokusere på udfordringer og ekstern hjælp
- Metoden præsenterer en klar systematik i forhold til fælles praksisrefleksion, der giver deltagerne mulighed for at få øje på (egen) praksis på en anden måde
- Der arbejdes ligeledes med en systematisk inddragelse af interessenter, først og fremmest børn og unge, medarbejderne lærer at ”lytte højt”, og justering af indsatser og udvikling af nye tager udgangspunkt i børnenes og de unges stemmer
- Processen giver et fælles ejerskab, hvor medarbejderne er med i hele processen og forstår både årsag og form til den nye praksis og de nye løsninger
- Processen taler ind i det eksisterende fokus på målinger – men måler på en mere enkel måde, der giver mening for medarbejderne og tager udgangspunkt i det lokale
- Der tales i et tilgængeligt og handlingsrettet sprog, der ikke udelukker nogle medarbejdere eller faggrupper fra at være med i processen

Følgegruppen konkluderer, at det er en styrke, at processen tager udgangspunkt i og inddrager børnene og de unge. Både fordi vi ved, hvor vigtigt det er, at børnene og de unge oplever at være set, hørt og forstået, og også for at sikre, at vi igangsætter de rigtige

initiativer. Når en medarbejdergruppe gennemgår processen med systematisk vidensindsamling i form af interviews og observationer og fælles refleksion, bliver det nemmere at finde løsninger på konkrete udfordringer, men de lærer samtidig også en metode til at være nysgerrige og udvikle deres praksis. I løbet af processen får medarbejderne ejerskab til et bestemt børnesyn og en bestemt systematik, som vil gennemsyre deres arbejde og skabe en kulturforandring og dermed indirekte forstyrre den pædagogiske praksis – uden at forkaste eller direkte kritisere den oprindelige praksis. Det er styrken ved processen.

Ved at skabe et rum til konstruktiv forstyrrelse adresser metoden netop en af de hovedudfordringer, som følgegruppen tidligere har opridset (se udfordringer i afsnit 3) – nemlig hovedudfordringen om manglende plads til refleksion omkring praksis. Og når dette rum skabes, har medarbejderne plads til at udvikle konkrete initiativer, der kan adressere de andre identificerede hovedudfordring.

Endelig peger følgegruppen på, at det i projektet bliver tydeligt, at det er vigtigt, at de voksne omkring børnene og de unge ikke kun fokuserer på at inddrage dem, men at de voksne påtager sig et ansvar for at støtte og hjælpe børnene og de unge, så de ikke oplever at sidde med et tungt ansvar alene. De voksne omkring de anbragte børn og unge skal påtage sig ansvaret for at samarbejde på tværs af fagligheder og skabe de rigtige rammer for børnene og de unge, så de får mulighed for at udvikle sig, indgå i meningsfulde fællesskaber og udnytte deres potentiale.

Udvalgte citater fra følgegruppen:

- Jeg er meget begejstret for processen, og den systematik, som medarbejderne lærer. Det vigtige bliver at finde de særlige læringselementer, der er i projektet, så vi kan bruge den i vores videre arbejde. *Susse Kolster, Kommunernes Landsforening*
- Jeg synes, at alle hovedudfordringerne er adresseret i projektet. Vi har fat i noget helt grundlæggende her. Det står tydeligt frem, at når man har fokus på barnet, og spørger ind til børnene og involverer dem og forældrene, så rykker det noget. Og så er selve systematikken, den faglige systematik, en styrke. *Ann-Britt Wetche, Region Midtjylland*
- Det jeg godt kan lide er, at man aktivt går ind og spørger børnene, og så handler man på det! For ofte oplever børnene, at de måske nok bliver spurgt, men at deres viden ikke bliver brugt. *Bente Nielsen, Tabuka*
- Det er en fælles opgave at få de unge til at føle sig set, hørt og forstået, både blandt pædagoger, lærere og socialrådgivere, og Styrket Indsats virker meget lovende i forhold til, at medarbejderne i høj grad har taget det ansvar på sig. *Niels Christian Barkholt, Dansk Socialrådgiverforening*
- Vi vil gerne arbejde tværprofessionelt, men det er ikke nemt og kræver koordinering, og derfor bliver rammerne vigtige. Projektet her tilbyder netop nogle rammer. *Jeanette Sjøberg, Danmarks Lærerforening*

Hvordan taler det sig ind i lovende praksis?

På det afsluttende møde diskuterede følgegruppen, hvorvidt projektet opfylder Socialstyrelsens kriterier for lovende praksis. De konkluderede, at projektet overordnet set lever op til størstedelen af kriterierne, men at projektet er stærkere på nogle kriterier end andre. Du kan se de 11 kriterier her: <https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/socialstyrelsens-viden/lovende-praksis/elementer-i-lovende-praksis>

Projektet er særligt stærkt i forhold til kriterie 7-11, da faglig refleksion og samarbejde er helt centralt i projektet, der tages udgangspunkt i de børn, unge og medarbejdere, der er på det enkelte sted, og medarbejderne holder øje med og følger op på de indsatser, de sætter i gang. I forhold til overførbarhed (kriterie 5) er selve processen overførbar til andre tilbud, og der er således fokus på bedste praksis i proces og ikke bedste praksis i forhold til løsninger.

Følgegruppen påpeger, at projektet er svagere både i forhold til, om praksis er forankret i veldefineret teori (kriterie 1) og i forhold til klart definerede mål (kriterie 4), da det netop er en del af processens DNA og en præmis for projektet, at deltagerne selv fastsætter deres mål, og at deltagerne ikke præsenteres for en bestemt teori eller bedste praksis, men at de tager udgangspunkt i deres dialog med børnene og de unge og reflekterer over og udvikler deres praksis i fællesskab i medarbejdergruppen. Der kan også stilles spørgsmålstegn ved opfyldelsen af kriterie 2 om virkning, da der i evalueringen ikke sammenlignes med en kontrolgruppe. Endelig påpeger følgegruppen, at kriteriet om økonomi (nr. 6) er svært, da en forbedret praksis kan være rentabel på samfundsniveau, men ikke nødvendigvis er det på den enkelte institution, da processen er omkostningstung i form af tid og gevinsten måske først viser sig i barnets voksenliv.

3. Hvad ved vi fra projektet?

I det følgende beskrives de konklusioner følgegruppen har lavet undervejs efterhånden som projektets indsigter omkring anbragte børn og unges mulighed for læring er blevet præsenteret og diskuteret. På www.styrket-indsats.dk kan du finde de detaljerede overblik over både årsager (nuanceret problemforståelse) og positiv praksis.

De 7 hovedudfordringer

På den overordnede følgegruppes afsluttende møde konkluderede følgegruppen, at projektet i høj grad er lykket med at adressere følgende 7 hovedudfordringer, der er tematiseringer af de udfordringer, vi ser i praksis og på et mere overordnet niveau:

- Manglende bro imellem sektorer og fagprofessioner hindrer et helhedssyn på barnet og familien
- Børnene har mange skift, og vi lykkes i for lille grad med at gøre skiftene så gnidningsfri som muligt
- Børnene mangler en grundlæggende selvaccept af, hvor de kommer fra, og hvem de er
- Børnene vokser op på nogens arbejdsplads med midlertidige relationer
- Børnene er ofte ikke en del af fællesskabet

- At sikre høje ambitioner for barnet med konstant fokus på nærmeste udviklingszone er en meget svær balancegang
- Svært at skabe plads til refleksion omkring praksis, der udfordrer sporafhængighed i systemet

Positiv praksis

De 14 deltagende døgntilbud har via refleksioner og interviews med børn, unge, forældre og lærere identificeret positiv praksis, der allerede eksisterer hos dem, og som har gjort en forskel for nuværende eller tidligere børn. På tværs af de 14 tilbud er der nogle temaer, der går igen, og nedenstående figur er et forsøg på at belyse disse.

Den positive praksis kan således være knyttet til *barnets personlige udvikling* i form af selvværd, motivation, forståelse for egen historie og en tro på egne evner, samt barnets mulighed for at indgå i *sociale fællesskaber* på hhv. døgntilbuddet og i skolen (højre søjle). Den positive praksis findes også på hhv. *døgntilbuddet og skolen* i form af bl.a. faste rammer, kontinuitet, fokus på succeshistorier og tilpasse forventninger og krav (midterste søjle). Samtidig spiller relationer en stor rolle, både til *pædagogen og læreren*, hvor børnene og de unge særligt fremhæver vigtigheden af voksne, der lytter og ser dem, giver tryghed og ros og en følelse af at være valgt til (venstre søjle). Et godt *samarbejde mellem døgntilbud og skole* (ekstern/intern), hvor man formår at bygge bro på tværs af fagligheder, samarbejder og bruger hinandens kompetencer er også vigtigt i forhold til at give det enkelte barn den bedst mulige støtte, ligesom *forældrene* spiller en vigtig og positiv rolle i forhold til at støtte og bakke op omkring barnets skolegang i et vigtigt samarbejde med døgntilbud og skole (midterste række).

Hver enkelt af disse overordnede temaer for positiv praksis taler således ind i én eller flere af de 6 første identificerede hovedudfordringer. Den 7. hovedudfordring – at skabe plads til praksisrefleksion – bliver derimod imødekommet i selve processen og ved hjælp af metoden bag projektet, som tidligere adresseret.

4. Baggrund

Den overordnede følgegruppe i projektet Styrket indsats overfor anbragte børn arbejder med de indsigter og implikationer, som projektet afføder på et overordnet niveau (viden nedefra) kombineret med viden fra staten, forskning m.m. (viden ovenfra).

Møderne har karakter af policy værksteder eller læringslaboratorier, hvor I som gruppe drøfter, hvad vi i et systemperspektiv kan lære af praksis og processen. Målet er, at gruppen opnår en fælles forståelse for både udfordringer og mulige løsninger omkring anbragte børn og unges læring, samt får et indblik i de betingelser, der skal skabes, for at de mulige løsninger kan implementeres – gennem den fælles forståelse arbejder vi på at øge sandsynligheden for løsningernes realiserbarhed.

Den overordnede følgegruppe har bidraget med deres konkrete viden på området samt påtager sig på forskellig vis en aktiv rolle ift. udbredelsen og forankringen af projektets resultater.

Møder i den overordnede følgegruppe:

